

Baltijas Semkopis.

Apsteļejams:

„Balt. Seml.“ Administrāzija, Rīgas Latv. biedrības namā, un redakzija: Zeltgavā, Rātolu-ēlā № 2. Bet tam Rīgā: Schillinga, Kapteina un Lušava grahmatu-bobis un pee kopmana Verchendorff, pilš. Raštu-ēlā № 13. Zitās pilšehtās: wījas grahmatu-bobis. Uš laukem: pee pagasta - walbehm, mahzitateem, skolotajeem, ic.

5. gads.

Rīgā, 21. nowembrī.

Maksa:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub., par 1/2 gadu 1 r. 60 f. Beš Peelikuma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 f. Par peešūhtšanu ar pastu uš katru eksemplari, ween' alga waj ar jeb beš Peelikuma, jamahtā 60 kap. par g. un 35 kap. par 1/2 g. S l u d i n a j u m u s peernem wīšās apsteļejamās weetās pret 8 kap. par šhtu riindu.

№ 47. Lihdi ar Baltijas Semkopi ik nedēlas išanht Peelikums ar stahsteem un derīgu laika-kawekli; **1879.**
maksa 1 rub. par gadu, 50 kap. par pusgadu.

Pašinojums.

Baltijas Semkopis ari turpmā pehž labatās apšinas un spēhjas ruhpešees par tautas labklahšchanos un attihstību, fewiškhi winas praktiškās jeb deenishkās wajadšības eewehrodams un tadeht pašneegdams rakstus un iškaidrojumas, kas uš tahm šihmejahs. Jo pilnigaki winam tas buhs eespehjamš jau tadeht, ka winšch wīšus kaweklus pahripehjis, tagad stahw uš wīšahm pusehm pilnigi drošchi. — Nahkošchā gadā neššim ari jo wairak politikas šinu. Latweešchu tauta attihstahs jo ahtri un lihdi ar to iškaiškahs ari winas redšes lauks un wairojahs winas šlahpes pehž politikahm šinahm.

Peelikums

paturehs lihdiškinišo formatu un garu, kā pats par fewi protams pee tam ušzihtigi dšihdamees pehž pilnības mehrtā un tadeht masat derigo atnešdams, labaku peenemdams. No leela romanu un stahstu krahjuma minešim tikai 3 jo leelakus, ko Peelikums nahkošchā 1880. gadā neššis. Tee ir:

- 1) **Austars**, ar goda-algu zeenits originala-stahsts iš Kursemes leelungu laikeem; šarakstitajs Sandara Zahnis.
- 2) **Patriotisms un mihlestiba**, originala-romans iš Baltijas šadšihwes, no Theodora Rolanda, „Šadšihwes wilnu“ šarakstitaja.
- 3) **Nahrtības atjaunotaji Arkanšijas mešchōs**. Stahsts iš Amerikas mešchu dšihwes no Fr. Gerstefera, šlaweni pašihstamā romanu rakstneeka. Loti weikli un jauki atstahstijis Drawneeks.
- 4) **Ši Kreewu literaturas eewehrojamus stahstus no labatajeem Kreewu rakstneekem**.

Ja tikai pirmee trihs stahsti buhtu japehrk grahmatās, tad tahs kopā makšatu wismasak 3—4 rub., kurpretim tee muhsu „Peelikumā“, kas tatschu beš tam weht daudš zitus stahstus un rakstus neššis, tikai 1 rub. 40 kap. maksā. Tadeht ihpašchi gan nebuhs ja-iškaidro, ka uš tahdu wihši zeen. publikai jo labaku stahstu un laika-kawekla-rakstu eeguškhanahs ir wīšai weegla padarita; jau prašts zenas aprehkinums tē škadri un gaischi runā. — Weidsot newaram pamešt neminetu, ka šhini gadā atkal jau peenahkuschī kreetni darba-spehki, un uš nahkošcho gadu peešolijūšchees weht ziti, tā ka mehš wīšās sawas lapas nodalās peeteekofšchi spēhšim attaišnot zeen. laštaju zerības.

Apsteļejchanas luhdsam pee laika išdarit, lai katrs sawu eksemplaru laika dabuhtu un lai gada šahkumā zif ne zif waretu nolemt, zif eksemplaru jadrukā. Kad wehšak peetruhkst, kā p. p. šhogad, tad ne weenam nedš ottam nepatihst.

Redakzija un administrāzija.

Saimneezības nodafa.

Semkopības padomi.

Wahžu semkopības awiše „L. D.“ pašneedš kahds L. E. f. P. šgš šchahdus padomus, kas buhtu eewehrojami pee mehslu kopschanas un wairošchanas:

1) Semkopim jagahdā, ka zeeti un šchidri lopu iškahrnijumi paleel kopā, jo tikai abi kopā buhdami tee šagatarwojahs par pilnigeem un pareiseem mehšleem.

2) Pakaisahm nebuhs ne kad truhkt; tahs semkopim pehž eespehjas japawairo. Salmus nebuhs ne kad pahrdot, bet gan warbuht pret mehšleem išmainit. Wežo šalmu juntu weetā, ar laiku ja-eetaifa dakstina junti, lai buhtu drošchaki pret nguns breešmahm.

3) Ari zilweku- un putnu-iškahrnijumi, kā ari ziti atkritumi un dumbra ir jatura kopā un ja-išleeta. Komposta šaudšes eetaifot, warehs šchos weelus wišlabaki išleetat.

4) Lopeem ir jadod papilnam un labi ehst, jo weens labi ehdinats lops iškod labakus un wairak mehslu, ne kā diwi išksti ehdinati lopi.

5) Mehšli ir ar leelako ušmanību jakrahji un jakopi, lai derīgās šaturudatas ne-aiseetu bojā, kā tas deemscheht toti daudš weetās noteek.

6) Tadeht, ja mehšli neteek lihdi iškwešchanaī stali patureti, ja-eetaifa kreetna mehslu weeta, newis bedre, un ari štrutu bedri waijadšehs mehslu weetas turumā eetaifit. Tikai par tam buhs jaruhpejahs, ka štrutas nešaweklahs šemē, tadeht bedri waijadšehs iškmuhrit un dibenu labi zeetu notaišt.

7) Šai semkopis ne kad nepeemiršt, ka weena mahzina no labi un pareiši kopteem mehšleem ir gandrihš diwireiš tik wehrtā, kā nepareiši koptu mehslu mahzina.

8) Šlawas un lopu ehdamā lauki ir labi un pa pilnam mehšojami, lai lopus waretu štipri ehdinat.

Druskas par kumetu kopschānu.

Kad weenu, diwi jeb trihs gadus wezus kumelus šahl gands laist, tad ir daudš labaki, ka tos aplokā wairak kopā laišch. Kumelšch weens pats buhdams stahw rahms un dabon toti mas kustetes, kurpretim tee pulkā weens otu dšenā un tahdā wihšē štipro pantus un mustulus un dabon labaki attihstitees. Šhpaschi jabuht ušmanigam, kā nagi aug weenadi un dabon labu formu. Tadeht arween pehž diwi mehšescheem waijaga nagus apluhlot un kad iškrahdahs par waijadšigu, jaleel šahdam prahtigam šalejam apgraišt, t. i. neweenadi iškuguschas weetas jana-lihdsina. Tahdōs štatōs, kur mehšli ilgaku laiku paleel ne-išwesti, naw nebuht derīgš, ka kumelus peeseen, jo nagu gali mehšlōs špeesdamees dabun nelahgu išklatu un pakateja ložekšadšihksta paleel iškaka, zaur kam kumelšch paleel klišs. Tadeht ir labaki, ka kumeteem lauj stali walam štaigat. Štalim jabuht šausam, gaischam un labi pa-augštam, lai gaisš paleel weenumehr tihš. Ja kumelus grib darinat, tad ir labaki ka to iškara, kad tee ir 9 jeb 12 mehšeschus wezi, jo tad tee šahpes pahrzeeshch daudš weeglati. Derigakais laiks preekšch darinašchanas ir rudens. Ja kumelšch šastimis, tad darinašchana iškarama pehž atwešefošchanaš.

Šjami kumeli peenem toti ahtri nelabus eeradumus, p. p. šlugrauschānu ic.; tadeht tos nedrihkst laist kopā ar tahdeem širgeem, kām šchahdi nelabi eeradumi. Ari naw pareiši, kad kumelus šchā waj tā eenero, jo wina wehrtē zaur to teek toti masinata. Kamehr kumeli weht naw pee-augšchi, ar teem ja-apeetahs toti prahtigi. Wini jaeradina pee pawadas un kalschana. Šapat ari wini ar weenu japuzē, lai ari pee tam eerastu un wehlatu, ar šufekli un šulahm tihriti, nepaliktu nemeerigi. — Pee kalschanas kumelus eeradinašch, kad teem ar weenu kahjas pazels un uš nagu štihs ar šahdu šozinu.

Peena iswehdinafchana un atdsinafchana.

Is gotu tesmena isflauktais peens ir pehz Roumera 30 gr. flts. Ja nu peens schini karstumā paleel, tad tas drihs fastabst, t. i. peenazutura dasas pahweherschahs peena flahbe un zaur scho peens saruhgst. Bet ja tuhlin pehz isflautschanas peenu atdsifina us 10 libds 12 gr., tad tas paleel falds. Otrs libdsfellis, ka peens buhtu jo ilgafi falds ustrams ir, iswehdinafchana; kas nedrihst wis notikt stali, bet lauka brihwā un flaidrā gaisā. Gaisflahbellis strahda peenastahbei pretim. Jo wairaf peenu war ar flaidru gaisu saweenot, jo ari ilgafu laifu tas paleel falds. Frischs gais ween nepaspehj peena flitumu isgaisinat, bet jo labati tas buhs panahrams, kad frischu gaisu ar atdsinafchamu (maifischamu zc.) sawanos. Zaur iswehdinafchamu ari panahrs, ka daschada smarsha is peena teel isnihzinata, kas wehlatu, ja tas naw notizis, wehl sweesta ir manama. Iswehdifchana un atdsinafchana ir lehts un prahs libdsfellis, kas peenu no ahtras saruhgstchanas aiskawē, tabehl ja peenu grih pilnigi isleetat, newaijaga lawetees scho libdsfelli eewehrot. Beidsot derehs wehl peeminet, ka no schahda labi atdsifinata un iswehdinata peena isnahf daudf wairaf sweesta, ne ka tad to atstahj bes tam un tauj it lehnam atdsift.

Kā maschinu flfnas no issteepfchanahs un farau- schanahs issargajamas.

Maschinu flfnas, lai tahs buhtu no ahdas, kanepem jeb kolwilnas, kamehr tahs jaunās, jasmehre tif ilgi ar linuelas pernizi (Leindöfirnihs), libds ta wairs newar eesuhstees. Pehz kahdahm nede- lah m eesmehrefchamu waijaga atjaunot. Pehz schihs smehrefchanas flfnas war eesmehret likai pehz kahdeem mehnescheem. Mitra waj fauisā laika tahdas flfnas, kas naw smehretas, faraujahs jeb issteepjahs, kurpretim ar pernizi eesmehretas, tahs newar wairs ne farautees nedf ari issteeptees. Ar scho pernizi war ari sahbatu soles eesmehret, kas zaur tam paleel jo stingrafas un nelaisch uhdeni zauri.

„Böth. Pol. Notb.“

Weschas seepju uhdens ir koti derigs preefch augtu-foku, sahles pla.schu zc. mehslaschanas. Ar scho uhdeni kolus aplaistot, nonahwē pee fokem peefehruschos mudfchus. Seepju uhdens ar dumburu jamaisits isdod koti fliprus mehslus preefch saknu dahrsceem.

Sadstbwe un sniba.

Jautajumu isflaidrojumi.

P. W. — un — **U.** ad 1. Wezalais brahlis, kura weenigais jaunatais brahlis schim brishcham tilai 11 gabus wezs pee kara-beenesta pildifchanas wefchahbotees bauda atweegloschonas teefibas pirmā schtra, pehz kara-been. lit art. 45 a) un art. 46. — Kā Zuhš jau paschi peefihmejat, laifam gan tilai zaur lahdu mifejumu safaufsch. listēs zitadi hijis eerakstis. Berams, ka schis mifejums ihstā laikā pahrlabots. — Mehš noschelojam, ka schis isflaidrojums notawets.

ad 2. Par darba nespehzihu jaspreefch pagasta weetneeku pulkam un pag. walbei spreedums ja-apstiprina; bet kara-beenesta komisijai ir teefiba, tahdus spreedumus pahrraudsit un pahrtaiht, kas daudfreiz koleef zaur nespehzi gā apluhloschamu. (Salihdj. G. Mathera lit. krahj. sp. 61, § 45, peefihm 6.) Tabehl war gabitees, ka tahds, kas kara-beenestam atrahs par neberigu un no pagasta par darba-nespehzihu, no komisijas tomehr war kluht aifihis par tif tahf spehzihu, ka tas sawu mahiti war apkoft, libds jaunatais behs pee-augs.

R. Apfit — **R. S.** ad 1. Matu iskrihschana (no-eeschana) war buht daschadi zehloni; kachonigas flimibas, negausiga dshwe, nepareisa ustopschana, organisma wispahrigs wahjums, galwas flimibas, ihpascha matu wahjiba zc. Sawā laikā par scho beefgan swariga jautajumu zeram pasneegt jo plahschu rakstu.

ad 2. Eljas flklus war isnemt ar dasch daschadeem libdsfleem; wislehtatec un ahtrahs pee-efjamec ir: benzins un ofchamās sahles (Salmiakgeift), ko apteli war dabot. Atri zaur plefchamu ar karstu buhtu tahdus flklus war isnemt; pee tam fl- lainai drehbes weetai apatichā un wirsā ja-usteel pabeess un wihfhis (ari wairaf

Wispahriga dasa.

Jehfahs Pilsatneeks.

Sem motto: „Un bij' mau Lewi sanemt schahbu?“ (Schillera Zbilus dshewes) Kalnneeks numš laipni peesuhitjis mihkā aigahjuschā paglabafchanas aprakstu, kurfch, ka daschi ziti raksti, redaktoram mahjās ne-efofcham nolawejees. Pa tam jau no zitas pufes tam libdsfigs ap- rakstis zeen. lasttajeem pasneegts. Negribedami to paschu wehl reif pasneegt, mehš tatschu newaram atkacht ne-eewehrotu to weetu zeen. Kalnneeka rakstā, kur Pilsatneeka dshwe-gahjums jo flaidrati aprak- stis, ka Wez-Peebalgas skolas-tehws Kathuntunders to sawā kapa-runā atstahstijis. Schi weeta ilan tā:

Pilsatneeka dsimtene ir Gaujmalā, Mehlena muišchās dsirnawās, ne tahlu no Dsherbeneš. Wina wezaki bija eegahjuschi tur no Wez- Peebalgas. Paschōš pirmōš dshiwibas gaddōš Jehfahs Pilsatneeks palika no tehwa-pufes bahrinisch un mahte pahrnahja pehz tam libds ar winu atpafal us Wez-Peebalgu. Tur wina usnehma otrahrt laulibas dshwi, zaur ko winai paschai, tā atraitnei, nahja dshwes atspaidš un masam dehlam ruhpišs, firnigs gahdneeks jeb otrs tehws. Kad sehns bija sajneehsis skolas gadus, tad tee suhtija winu wispirms Wez-Peeb. draudjes-skolā un wehlat us Gulbeni pee draudjes-skolotaja Schmidta, kurfch bija wezakeem pasihstams un tagad guf ari jau daschus gadus klušā meerā. Pee wina Pilsatneeks kataifjahs us draudjes-skolotaju seminaru, kas pee Walkas, kur ari eestahjahs un isnahja 1859. g. ar draudjes-skolotaja teefbahm. Wez-Peebalgā winsch atrada jau agral zeretu un folitu weetu pee draudjes-skolas, kur tika eetaifita wahzista privat-klase. Pilsatneeks spehra pirmos solus tal jaunā wirseenā, pa kuru staiga tagad Wez-Peebalgas draudjes-skola tahlat. Ja tagad schi skola sato kuplumā, tad lai wina neaifmirst, zif masš un neweikls bija winas eesahkums un zif gruhš darbs eesahjejam. Ar scho, finams, naw teikts, ka preefch Pilsatneeka Wez- Peebalgas draudjes-skolas nebija; wina bija gan un sawā finā itiu kreetna, bet no Pilsatneeka peestahfchanahs pee tahs eesahkahs tai jaunš zelsch. Tā nu Pilsatneeks darbojahs arweenu turpmā un tika peenemts no draudjes skolu-walbibas ari jau par nahfkocho draudjes skolmeistara un tagadejam skolmeistaram par pilnigu palihgu, libds pehdigi, pawafarā 1878, gandrihs tihri negaidot bija peenehmis Rok- neses muišchās jeb Elisabetes skolu un wasaras widū teja Wez- Peebalgai ar Deemu, pahrzeldantees us Roknefi ar laulatu draudseni un masu meitinu, jo daschus gabus preefch tam winsch usnehma laulibas dshwi. Zhi pehdejōš 9 gaddōš bija Pilsatneeka darbiba itin jautra, jo ahprus klases winsch darōjahs daudf pee Wez-Peeb. labdar. beedribas, gan eesahkumā, gan ari turpmā. Tapat winsch nehma

lahrtās saikts) dsheschamais papihris (Lōschpapier) un pehr to nu — papihri alasch wainot — sabrautā ar karsto dsheli, libds drehbe tihra. Wehl jaunus eljas fle- kus war isnemt, kad flkaino weetu behrē ar kartupeku milteem un tihru mati, sapro- tams abus kopā. Sila un sata drehbiu krahja ir wisai wahriga pret ofchamahm sah- lehm, bet ne pret benzinu un stekeli (kartup. milteem). Swekainus eljas flklus (ar eljas krahju) pirmš waijaga isnent ar terpentina spiritus, tad terpentina flklus ar benzinu. — Sarlanā wihna un zitus tam libdsfigus flklus war usnemt prasti ar ledu behrsejot.

A. Wungische — **R.** Par saw-walneeem Zuhš wisai flaidras finas dabu- seet kara-been. lit. no art. 171—196 (G. M. lit. fr. sp. 85—88). Pehz schem lit. nosajijumeem tilai tahdi teel peenemti par saw-walneeem, kas efjami nolikuschi lahda uniwersitetē, akademiā waj tahm libdsfigōš eestahbēs; gimnasijā, waj lahda realskōlā, waj garigu seminaru II. klasi, waj ari kas ihpaschu efjami nolikuschi pehz ta programa, kas nosajits pehz kara- un kauschu appaifm. ministere sawkarpigas norunas. No saw-walneeem, kas eestahjahs flotes deenestā, bes tam wehl pagehr efjami tanis fini- bās, kas wajadfigas tani nodalā, kura wini eestahjahs. — Deenesta laiks ir pehz mahzibas mehra; kas uniwersiteti zc. zaurigahjuschi, been tilai 3 mehn., kas gimnasiju, realskolu zc. zauri gahjuschi — 6 mehn., un kas efjami nolikuschi pehz minetā ihpaschā programma — bimi gabus. — Saw-walneeli, kas eestahjahs gwardē un kawalerijā, usturahs us paschu rehlinumu; pee zitahm kara-pulku dacham winus peenem us krona rehlinumu, kad wini newehletoš usturetees us sawu rehlinumu.

A. S. Seepajneekam. ad 1. Krona widmes ir (waj teefas kungu, waj basnijungu) lones teefā. Tam, kas tahdas widmes augtus bauda, jaturahs pehz pa- stahwofcheem nosajijumeem, bet winam tatschu brihw pretotees kur peenahkās, ja tahds tahdas widmes mahju fainneeks lo daritu, kas widmes eeahfchanas masinatū waj padaritu nedroschās. Tabehl fainneekam, kas sawu mahju teefibas grih atdot

balibu pee daudj treetneem isrihtojumeem, ihsti dseebafchanas finā. Pilsatneeks fajuta semi rābitu ne wis preefšch weentuligas dšihwes, bet preefšch beedrigas fadšihwes, fur winšch bija alafšch jautrs, ašs fawā fobgalibā un bagats wifadā garigā weiklumā. No wifahm fawahm garigahm dahwanahm Pilsatneeks bija gan isfopis laifam muftaligo puft dseebafchanas finā, zaur to nahja pafšhstams ari zitur. Rā skototaju Pilsatneeku peemin labprāht un ar kufinatāhm firdim wina audfetri, jo winšch lifa ihsti firdisglitibu wehtrā.

Sawu aprāhtu nobeidšis, Ralnineeks faka:

Latweefšch! jums weena wihra mafal un weens faps wairaf. Ja ari aifgabjejs nebija wifur tā pafšhstams, fā fawās darba-weetās, tad tomehr winšch ftrahbaja ari preefšch wifseem. Rugis famana ne til to ween, fā winam nofuhd ftrahmanis, bet ari to, fā peetruhfst fahdas ftingras uftizigas matroscha rofas. Pilsatneeks nefauza semi ne fur par tautas mihletaju, bet mihleja gan, un tadeht it ihpafšchi wina peetruhfšana naw mafa, jo dahrgi almini neatrodahs wis olu-bedrēs.

Ralnineeks.

Kreewu awife „Nowoje Wremja“ par Baltijas gubernu tautibahm.

Minetā awife rakfta: Apfpreefšchot Kreewu walobas jautajumu Baltijas gubernās beefšchi ne-eewehrojot, fā fē ne-efot wis jarunā weenigi par Kreewu un Wahzeefšchu teefibahm uf fawu tehwu walodu, bet wis wairaf par to, fās lai noteef ar Latweefšchu un Igaunu eedfihwotaju pulku, waj tam buhfšchot pahwehrstees par Wahzu elementa ftipri-nataju, jeb waj tam buhfšchot tuwotees fawai fopigai Kreewu tehwijai, fawu tautibu pee tam ufsturot. Wahzeefšchu efot Baltijas gubernās knapi diwifimts tuhftošchu, bet weenu zilweta dšimumu wehlat winu warot buht jau 2 miljoni. Preefšch Kreewu intrefehm tas efot weenalga. Latweefšchi un Igauni pafšchi nemaf newehlotees pahwehrstees par Wahzeefšcheem, un tad wineem fchini finā taptu druftu palihdfets no Kreewu pufes, tad wini fpehfšchot atraidit to wineem ufspheeto pahrmahzinafchanu. Wifis tagadejs Baltijas jautajums pafstahwot eefšch tam, fās notifšchot ar Latweefšchu-Igaunu eedfihwotaju pulku. Winu labafā data jau fēn efot iifchthrufe jautajumu Kreewu tautibai par labu. Latweefšchu un Igaunu awifes pa leelafai dakaf aifstahwot tuwofchanas Kreewu tautibai un wispahrigeem walšis un dšihwes eefstahdijumeem.

No tagad ifnahkofšchahm 8 Latweefšchu awifehm ne weena pate ne-efot ar wezeem femes eefstahdijumeem meerā un turot teefas un pafchwaldibas reformu par wajjadfihu, faut gan pufe no fchihm awifehm teefot no Wahzeefšcheem iidota un nemaf ne-efot dibinata preefšch

Latweefšchu intrefšchu aifstahweefchanas, bet ari fchihis nefpehjoj pretotees laifa ftraumei un fawu laftaju pagehrejumeem.

„Nowoje Wremja“ tahlat ufrahda uf fahdu nefen „Maflawas awifēs“ nodrutatu wehstuli if Baltijas peekraftes. Fchini wehstulē at-radees fahds eewehrojams ifskaidrojums, protti wifas patstahwigas Latweefšchu awifes, t. i. patstahwigas tani finā, fā winas atklati aifstahw reformas peh; wispahrigu eefstahdijumu preefšchihwes, — wifas fchihis awifes teefot eeraudfitas par nitni brijwprahhtigahm, ja til ne par radikalahm. Bet tadeht tā? Tadeht fā winas neleekuligi aifstahwot Latweefšchu tautas, Kreewu walšis un Kreewu tautibas intrefes. Jo mahjafi fahda awife publiftu wehribu greefšchot uf fcheem jautajumeem, jo drihfaf ta teefot behweta par konferwatiwu. Tahda fpreefšana un awifchu eedafifšana finams nenahfot no Latweefšchu, bet no winu politifku pretineeku, no wegās Wahzu buhfšanaš aifstahwotaju pufes; bet deenfšchehl Wahzu balšis mehdfot fkanet daudj tahlat par Latweefšchu aifstahwotaju balšim, fās rafstot mafas tautinas walodā. Zaur to weegli warot tift peewilta tifpat Kreewu publika, fā ari augftafa adminiftrazija; ihpafšchi fad eewehrojot weetigus lihdfektus, fās Latweefšcheem atkauti preefšch jihniſchanahs ar winu pretineekeem. „Now. Wrem.“ peefihmē, fā pāteeft Kreewu intrefšchu apfargafšana Baltijas gubernās beefšchi teefot no bruneneezibas aifstahwotajeem no-faulta par fozialifmu un nihilifmu. Par fcho leetu „Now. Wr.“ apfola turpmaf wehl plafchaki fpreeft, jo winai fchini finā efot tikufchi finami fahdi itin jaufti notikumū.

Dalchadas siņas.

No Gelfchjemes.

Peterburgā nahfšchot fchinis deenas leela fuhdfibas leeta preefšchā deht 1. aufturma aifnehmuma obligaziju pakafatifšchanas. Apfuhdfetas efot 7 perfonas un preefšchā aiginati wairaf ne fā 100 leezineeku.

Zetu ministeris Pofjet 12. nowembri aifbrauzis uf Siwadifu.

Peterburgā ir ftudentu lafifšanaš iftabas uf general-gubernatora nolēmſchanu 6. nowembri fhegftas.

Justiz-minifterija eefneeguft walšis padomei preefšchifitumu, fā Polija turpmaf buhtu pee teefu termineem un fehdeſchanahm ja-eewehro katolu fwehtdeenas.

Kriminal-fafazijas departaments ir Landsberga, Hofrahta Wlafowa un wina kalpones Semenidas fleplawa pahrfuhdfibu atraidijis.

itam, pirmš jafidabon atkaufšana no ta lunga waj na tahs eefstahdes, ar fo winšch kontraktu fhehfšis. — Pehz muhfšu domahm tahda fainneeka behrni pret lihgumu, fo winu tehws zehlis ar minetas autoritetes atkaufšanu un apftiprinafšanu, wehlat newar pretotees.

ad 2. Kamehr rents gadi naw beiguschees, ari frons rentsweetu nomneekam newar atneht un pahrdot zitani, ja tas kontraktā femim fcho teefibu naw aiftureees. — Gepreefšch par to leetu runat gan ir brijw, bet uf leelahm felmehm newar zeret, jo tikai peh; kontr. gadu nobeigſchanahs rentsweeta nahf klaija pahrdofšana, ja frons pawifam nolēmšis to pahrdot.

Ganges krotodils.

Peh; G. Zäger'a.

(Turpinajums.)

Rā jauzeen laftajš redjeja, tahda mafšchlera ifmeſšana ir loti nedroſšchs baršs. Kad nu krotodils prahwo kumofu norijis, winšch, manidams, fā peefehjees, nogrimft bftumā. Indeeſchi nu faler ftrika galu un ar pahri fpehzigem rahweeneem mafšchleri jo dšiti fwehra mifftumšs eepfehšch. Tad wehl atgadahs, fā loti teeli krotodils ar wifu fehraju laiwinu aifftrej tajhu projam un til tad, fad jau noguruſchi, laujahs uf malu ifwilttees, fur tad wina fahjas un ſchaunas faifta ar ftipreem ftolſchmu ftrodeem. Kad fehreens naw tahlu no zeema, tad wif zeema eedfihwotaji fapulzejahs un at-reebjahs, fwehru fehnaht nonahwedani. Bet krotodils pat faiftis wehl loti bih-fstams un lai zaur wina afies fpehjeem fteeneem nenahftu nahwes breefmās, tad ja-paleef labā attahlumā.

Pee Sampiet upes winu fer preefšch galas, fās muhfšu iflutinatai mutei gan nebuhtu ihsti fwehligs kumofs. Fur wini noleef fwehra gulamā weetā ar beefseem

fweekeem notraipitus dehtus, pee fureem fwehrs zeeti peelihp. Kad gluhnedamee feh-raji fwehru fchini nefpehzigā buhfšanaš eeranga, tad wini gan pa faufumū, gan pa uhdeni winam ar fchleheem un duntſheem gahſchahs wirfā. Iſbijees fwehrs greib tapt apafšch uhdena, bet peelihpſchahs dehtis to nelauj. Peh; fihwas un ilgas pretofcha-nahs to beidfot nomahj. Fcho fehchānu ihpafšchi tur ifleeta, fur krotodilus bads ne-fpeefch mafšchleri foft.

Fur krotodilu galu ne-ehd, tur winaš ari bej wajjadfibas neker un Pangerans til tad fawu mafšchleri ijmet, fad fwehrs waj nu lopa jeb zilweta laupifšanaš deht nofeehjees. Fchee laudis ir til mulkigi un tij, fā fwehrs fawu nebarbu nofcheglo-dams ir gataws, to ar fawu dšihwiba atmafaf. Ja fahds no leelmaneem zaur kro-todileem galu dabujis, tad wif fapulzejahs uf wispahrigu krotodilu fawu. Roketeem fwehreem nogreefch galwas un tahs ar atplehftu muti noftahda gar upi, uf preefšch tam eetaifiteem plaukteem, par haidellu laimindš dšihwodameem fwehra radeem. Uf Borneo atrod daudj tahdus ifstahdijumū ar 3, 4 un 8 krotodilu galwahm.

Krotodilus ferdamee Pangerani ir aplehrigi laudis, furu darbi alafch ir loti pahrdroſšchi. Fā no weena tahda wihra ftahfta, fā winšch bijis gataws dšihwam krotodilam uf muguru gahstees. Dungi fobšs, winšch uf wehdera lehni tuwojahs leefam, ar atplehftu muti aifmiguſcham krotodilam; rokā winam bija reſnis dšelis, abšs galšs ar ftfnahm. Pee fwehra peelihbis, winšch igruhda dšelfi zaur wina walejahm ſchaunahm un ftfnas fā pawadu rokās turedams, fweedahs winam uf muguru. Iſbijees krotodils fteidfahs uhdeni, bet pirmš to fafneebja, Indeeſcha wei-klais dungis trahpija wina firdi un tad patš laimigi no mirftofchā fwehra nahwigem afies fteeneem ifprufa.

Daudj Indijas weetas krotodilus tura par fwehteem.

(Turpmaf beigums.)

No Peterburgas. Awisei „Deutsches Montagsblatt“ sino ir Peterburgas, ka domenu ministers Walujews drihsā laika tapšot par ahrigu leetu ministri eezeltš.

Barons Leo fon Schlippenbachs ir par Rīgas ahrfemes zensora palihgu apkripinats.

Pagahjusčā Kreew-Turku larā ir 2079 Kreewu ofizeeri un 87,303 saldati kritušči.

Rīgas Bahzu awisehm beidsamā laikā usnaktušči sawadi pahrsteigumi. Winas dabujusčas sinat, ka R. Kalnina fga un dašču zitu Latweešču suhdšiba, par nepareisibahm pee Rīgas pilsehtas aistahwju zelsčanahm, ko pirmā instanže atraidija ne-eewehrotu, no waldosča Senata bes eewehribas naw attahta, jo tas pawehlejis ka sčho suhdšibu buhs staidri un sčhli ismeklet. Minetās awises nu israhdahs deesgan bailigas; waj warbuht bihdamahs, ka leetu ismeklejt ari dašči no winu raksteem zelsčanas leetā waretu nahkt ismeklešanā? Winas trauz isskaidrot un peerahdit, ka ja suhdšetaji ari pilnigi panahktu ko meklejusčhi, tatišču nebuht ne-efot domajams, ka pilsehtas aistahwju sapulzi wareščot pahrgrofit, jo ta jau 1³/₄ gadus efot amata un darbā un daščs labs winas spreedums no waldibas apstiprinats, — kas lai noteekot ar sčhem spreedumeem, ja pate sapulze kluhtu atsihta par nepareisi fastahditu? Zit mums sinams, tahdas leetas nu gan pirmo reisi nahkt isspreedumā, kamehr Kreewijas pilsehtu likumi pastahw, bet isspreeščama laikam gan buhs il katra suhdšibas-leeta.

Otra leeta, kas Rīgas Bahzu awisei padara galwas-sahpes, ir ta, ka sčhi laikraksta redaktors ilgaku laiku naw bijis mahjā, atkal pahrbrauzis un redakzijas darbus uffahbdams sewi wairs nerakstahs G. Mathers, bet Materu Juris. — Leelahs it kā zaur wisu to minetahm awisehm kahdas nepatīščanas buhtu zehlusčahs; zitadi tahs tatišču us til ne-eewehrojamaht leetahm neliktu til leela swara. Bet katrs jau sin labaki, tur tam sahbači speešč. — Kā dašči lasitaji atminešees, toreif kad gimnastijas mahzitajs — tagad kolegu-rahts — Baumana kungs isdewa sawas dšeejmas un pee tam sewi latwiški rakstijahs Baumanu Kahrliis, fajehlahs leels trofjuis Bahzu awises. Kā tablah pasihštams, sčhini spolwu-larā Baumanu Kahrliis uswareja.

Madleene. Ja mehs kahdu mums peesuhstitu wehstī pareisi saprotam, tad Madleenes dšeedataju beedribai zaur tureenes dšimtskunga fon Leovis gahdasčhanu efot zelts ihpašč nams, ko sčh. g. 7. oktobri eeswehtijušči.

No Tritates. Par Tritati laikrakstods rakstidami ir kahdi ahrdraubšes lungi sanahktušči sčrihdā, un pehdigais rakstis Tautas beedri Nr. 45. no kahba „Spališču gruntneeka Jakob Demanda,“ ir til pilns nezehlibas, leelibas un jenu domu, ka janosplaujahs to lasot.

No „T. b.“ nu gan ne-efam eeradušči ko labaku fagaidit, bet reisi tatišču it nopeetni jaluhdš:

Nedaratī Latweešču tautai kauna, sewi par „tautas beedri“ flawebamees un tahdu nejehdšibu israhdidami.

Deew-wahrdus un prasčas kehšiščanahs lopā jaukt, — tas tatišču ir pahral. Kad J. Demands sawam pretneekam Grenzupu Janam ne-eespehja peeklahjigi atbildet, tad tam labaki atbilde nebija laujama. S. Welmešis.

Red. peesihm. No zitas pušes mums peenahkt sinas, ka firmais Demands teesčham wolti leeliješs, sewi par leelu rakstneeku usflawebams un pat ar Bahzijas leisaru falihdšinadams. Sawu wahrdū winsčh gan warot parakstīt un to winsčh parakstot teem fajerejumeem, ko wina snots, Tritates pagasta skolotajs Fr. Muhlberga l. fajerot. Tā tad publika daritu nepareisi, us firmo wezi dušmodamahs par grehkeem, ko zits padarijis. Wina waina tē til ir ta, ka winsčh eepreeščh naw islasjis, ko paraksta.

No Zeswaines. Sčihš lapas 45. numurā ir kahds „Zuhrneeka“ kungs sinojis, ka sčhejeenes mahzitajs Anina l., fajusdams kausčhu pagehreščham, ar ziteem kungeem fabeedrojees skolu dibinat, kurā starp zitahm sinibahm ari wežs walodas mahziščot un tagadejā pagaidu basnizā tapšot sčhi skola eetaisita. — Buhtu gan loti teizams darbs no Anina mahzitaja, ja tas pateest tā buhtu; bet sčhis gods teel winam zaur laikraksteem gan preeščh Latweešču gan Bahzu publikas glušči nepelnits un nepateest uskrauts. Glušči jabrihnahs, kur

„Zuhrneeka“ l. tahdas nepateestas sinas fadabujis. Zit tablu „Zuhrneeka“ sinojums ar pateestību faetahs, to tuhliit peerahdišču.

Ta no „J.“ l. isdaudsinatā skola teel tagad muhšu draubšes mahzitaja dšihwofli tureta, kuru til pašča mahzitaja un sčhejeenes ap-teekera behrni ween apmekle. No sčhejeenes „kousču“ (ar to wahrdū „kouschi“ „J.“ l. tal laikam domā sčhejeenes Latweeščus) behrneem tani skolā lihds sčhim ne weena naw, nebs ari teel peenemti. Lihds sčhim tee lungi preeščh saweem behrneem weenu behrnu mahzitaju (Gouvernante) un otru skolotaju, no wihriščkas fahrtas, tureja, kuri ta fajot behrneem til ween mahzija zit muhšu pagasta-skolās. Kad nu behrni leelati peeaugusčhi un mineteem lungi sawus behrnus us pilsehtas skolahm, leelu isdosčhamu deht, negribeja suhtit, tad ari ta skolotaja weetā tagad ir weenu gimnastiju par mahjas skolotaju peenehmusčhi, bet tīfai til ilgi ween, kamehr winu behrni warehs gimnastijas augstakās klasēs eestahtees, — ar to tad ari sčhi skola beigšees.

Pagaidu basniza ir nolikta preeščh jauneku fataišščanas Deewa galda mahzibā un preeščh mahzitaja muiščas pusgraundneeku dšihwoščanas. Tas nu buhtu wišs, ko par to skolu waretu teitt; waj nu „Zuhrneeka“ l. to teizamo sinu par N. l. pats no saweem pirksteem isfihdis, jeb waj no zita ta ir winam eemelsta, to til winsčh pats sinu.

Zereju ka ari zitas redakzijas nefamešees sčho rakstu usnemt. E.

Ruzkas walstei, Ahraišču draubšē, 29. oktobri bija preeka deena, jo sčhini deenā eeswehtija jaunbuhweto skolas un walstšnamu. Dšimtsleelmahte fon Wulff bija dahwinajusi 6 puhra-weetas semes un wehl 1000 rubl. preeščh buhwes, ko wisa walstis pateizigi peemin. Tomehr ari bes sčahs laipnigas dahwanas wehl deesgan naudas wajadseja; mafai walstei bija labi jasanemahs, kamehr wisu wajadšibu wareja peegahdat un wehl dašču zitu grehtumu uswaret, tabeht minetā deenā preeks bija jo leels, ka Deews til tablu bija palihdšejis, ka jaunā namā wareja ee-eet. (Z. t. b.)

Leelwahrdē atkal kahds faslimis ar bahahm. Doti jawehlahs, ka peenahzigā weetā us to siingri luhfotu, ka sčahdas sehrgas neisplatahs. Laudis pašči ir sčhini sinā wehl deesgan neapdomigi.

Dehrpatā nošpreešis kahdam meesneekam mehnešis zectumia, tapehz ka tas pahrdewis sprahgusčas gows gaku.

Aehwelc. Zgaunu beedriba „Dootus“ efot nodomajuse, Reifara Majestetes 25 gadu jubilejam par godu, nahtosčā wafarā isrihtot wispahrigus Zgaunu tautas-swehtkus. Rahdā wiššē sčhee swehtki taps fwineti, wehl naw sinams. Atklausčhana no waldibas jau efot dabuta un ari swehtku komiteja jau fastahdijusees.

Deepas semkopibas beedriba mums luhgufe, sčahdu isskaidroščhanu usnemt:

„Balt. Seml.“ 39. numurā sčh. g. bija Deepas semkopibas beedriba blakus nostahdita zitahm isnihsuščahm „eetaisehm“ jeb beedribahm, lai waretu, wispahrigi fajidams, ari semkopju beedribai sčahhdus apfmeekla wahrdus peelihdšinat:

„Deepeneešču pagasts jau ir til tablu us preešču gahjis, ka to, ko ziti tura par labu, ir pa wisam atmetis; fnausčh meega mahtes klehpi; wini domā, ka tas, kas masal runā un strahdā, masal grehlo u. l. pr.“

Tahdas wainosčanas domās eelaršusčham, winam patihkt wehl it sewiščhli fajit par tureenes jauno semkopibas beedribu:

1. Deepeneeščhi sew atkal semkopibas beedribu dibinajusčhi.
2. Prezidenta leelskungs tā fajijis: Mehš pašči, kuri ar urki un jezumeem rolā katru deenu semi bahjam, apstatam un ostam, sinam dandš labaki, kā seme jalopj u. l. pr.
3. Sčhi beedriba til us praktiku ween dibinata un no teorijas tur ne kā laba netura.

Te ja-atbild:

Af 1. Re Deepeneeščhi, bet Deepas muiščas gruntneeks D. fon Begešad leelskungs ween to darija, ka lokals, statutes (likumi) un semkopibas beedribas eesahkums tika fagaiditi, un sčhai beedribā netif Deepeneeščhi, bet wairal zitu draubšču semkopji ir eestahjusšees.

2. Zitadās domās un zitadā fastahdijumā bija fajiti augšča minetam teikumam lihdsigi wahrdi, ihpaščhi

3. tai brihdi tika runats par skunstmešleem, šķabbeli, šķabpeki, analiņi, par potašas un kaulu miltu sagatavošanu no pašceem semkopjiem u. t. pr., ja pat par labākiem autoreem semkopības rakstniecības finā, kā par Ģeingi un profesoru Wolfu, tā ka jau dažāda eewehrojama waidešana bija dširdama, ka par daudzi teoretiski un augsti teefot runats.

Un „Balt. Semkopi,” A. R. f., to wifu dširdējis un finajis, grib šcho beedribu peelihsinat pee teem, kas teoriju nizinā! Paturet šawas domas pašā beedribā neišajitas, zitu newainigas domas apgrostids, šrupi islobitds wahrds pa laikrašteem išaimot, ir tihša beedribai niktas šlawas darisšana, kas winas usplaušchanai un peeaugšanai deesgan war šķabdet. Un šchos tumschos nodomus winšch par wolti grib apšleht ar šawu preesterigo Deewa luhgšanau pehdigds šawa rakšena wahrds.

Waram drošchi atbildet, ka šchis beedribas noluhš ir un paliks štrahdat praktiskā un teoretiskā finā semkopības šķeimešanai par labu un turpmal ar kritikeem pa laikrašteem neahdā šrihdā ne-eelaisšes.

Dašchi Leepas semt. beedr. ložeki.

Dobeles aprinka pagasta wezako šapulze. Pagasta amata darbu un peenahkumu dašchadiba un daudžahrtiba praša, ka pagastu wezakee apšpreešu šawā šarpā tos gruhumus, kas ronahš pee amata išpildišchanas. Wislabaki tas waretu notikt, kad wini šanahktu uš kopigahm šapulžehm, kā to tagad dara školotaji, ahšties un teejas amata wihri. Pehrgadā bija Aisputes aprinki diwas tahdas šapulzes, kas paštrahdajuščas deesgan šemigu darbu. Tagad mums wehšia, ka Dobeles aprinka pagasta wezakee nodomajuschī tahdu šapulzi išrihlot. Atwehlesšana preešch tahs jau dota. Šapulze tikšot iššaukta uš dežembra beigahm jeb uš janwara eesahkumu. (B.)

No Leepajas. Leepaja ir nodomats, dibinat šešchlasigu realskolu. Školoni tapšchot šagatawoti preešch eesahšchanahš Rigas politehnikā.

Sulbigā ešot šchim brihšcham 1055 namu.

Šee Mattules, uš kahdu 1/4 werstes atšahwošča pakalniņa, Šmules krejšā malā, gimnastis Wilhelms Meyen šchini wafarā ir išrazis dašchadās leetas, kas atradušchahš 1 pehdu dšiki un ne wis weenā kopā, bet dašchadās weetas; ari paščas leetas ešot no dašchada wežuma, tā ka jadomā, ka šchis pakalniņšch dašchadeem laikmeteem kalpojis par šapu weetu. Šraktās leetas ir no dšelšs (kā šobeni, piškū un bultu gali, iškaptis, širpi, zirwi un zirwišchi, peeschi un šahgi) un no bronšes (kā: gredšeni, apšitumi, drahtes u. z.) Ari agral, 1877. gadā, Meyens tur jau atradis dašchas wežlauku leetas. Wiš šchee atradumi nodoti Baltijas wehštures un wežlauku pehtitaju beedribai.

No Wadafšes. Šee Klikalna peerakšitais Šchihds Wölffe Šawronškis ir nakti no 26. uš 27. oktobri Wadafšes tuwumā mešchā noššis un aplaupits. Nelaimigam ir lihds 180 rubl. atnemti. Šihla išfkats bijis breesmigs, jo nelaimim ne ween peere bijuše pahršchelta, bet ari meeja daudž žitās weetas ar zirwi šakapata. Domajot, ka diwi Wadafšes muiščas kalpi šleptawibu paštrahdajuschī, un tapehž tee nemti išmeklešana.

Šlustē ir atklahta šarptautiska telegrafa štanžija.

Ši Šalžgrahwes. Širmdeen, 5. nowbr., pušs 10. wafarā no-mira pehž garas, gruhšas žeešchanas, muhšu školotaja Mūllera f. laulatā draudšene. Ne ween radeem un draugeem, bet ari paššhameem nahwe daudž širdehstu un dšihwē leelu robu darijusi. Tee gadi, kurus Mūllera kundse pee mums kā meitenu školotaja pawadija, buhš un paliks ne-aismirstami il šatram, kas winu daus maš pašinis. Wihlā nelaike pret školeneem išturejahš kā ihša mahte. No širšs un neapnikuši ta puhšejahš, ka behrneem ar mahžibu pateesi eetu uš preešchu. Ar kahdeem puhšineem netika dašch dašchadi rolu darbi no meitenehm, sem winas šapratigās wadišchanas, pagatawoti. Šchee šagatawojumi tad, jau wairal gadus, il trescho atwenti tika išlošeti un eeahkufchā nauda išleetata preešch „eglitēs,” kura jauna gada deenā školeneem škuwa dedšinata. Katris, kas tad buhš klahš bijis, buhš ari redšejis, žil tur uš wairal galdeem to leetinu bija, pa leelakai dalai pašchu raschojumi, pa dalai pirkti; katris tad ari buhš redšejis, ka behrnini ar špihdoschahm ašihm, preeša pilni, gan uš jauko egliti, gan uš dahwanahm luhkodamees šinkahrigi gaidija, ko katris išgahjuschā gadā

šaur mahžibu un ušwešchanos buhš išpelnizees; lihds tad pehž ihšas Deewa kalpošchanas mihšotā školās mahte, behrnus pee wahrda šaukdama, šatram pehž šawa išchalluma nopelnitās dahwanas išbaltija, šlintos uš kreetnaku mahžibu ušmudinadama, labakos, išchaltos atkal atgahdinadama, arweenu til išchalli uš preešchu dotees un nenogurt, un beidsot wifus weenlihdsigi mihši pazeenadama uš mahjahm atlaida, kamehr šanahkufšchee jaunee laudis, bijušchee školoni un žiti paššhstami, wafaru jauki pawadija. Šchee wafari un it ihpashchi to išrihlotaja, dahrgā mirāšē, wifšiem paliks dahrgā peeminā. Meers winas truhdeem!

J. D.

No Š. . . rpils draudšes mums wehšti: Kahds šchejeenes šaimneeka dehls, newaredams ar šawu tehwu labi kopā šatikt un apnizis wina pahrestibas žeešt, no wina aššahjees un šewim žitās mahjās korteli peenehmis. Bija eedomajees prezetees un ašgahjuschī ar šawu iiredšeto bruhči pee mahžitaja un šitufšees uššauktees. Šet pehž širmās uššaušchanas tehws šahjees želā, mahžitajam tahlatu šaušchānu šeegdams, kaut gan jauneklis tuwu pee trihšdesmitā gada, kur tehwa wara tahdās leetas šen jau beigufšes. Šan nu dehls ar tehwu daudšreis štaigajuschī uš mahžitaja muišchu šalihdsinašchanas deht, bet wifš palizis beš šekmes: tehws kā neatwehl tā neatwehl dehlam prezetees un tadehl mahžitajs ari wairš nešauz. — Pehdigi bruhšgans aššbrauzis uš bruhšes mahju, un leezineeku preešchā apšolidamees šawu bruhči ne kad neatšahč, to pahrwedis beš laulibas mahjās, ar wifahm winas gotinahm un aštinahm, un tagad dšihwo meerigi, nelikdamees ne par ko ne šinot.

Ked. peesihm. Ja tehws tē kahda pašchiga eemešla deht dehlam leedšis laulibu, tad tas nošchelojams, bet dehla išturešchanahš ne uš kahdu wihši naw attaišnojama un ja-ušluhko par pretmoralisku. Kad bašniza pretšikumigi leedšahš winu šalaulat, tad tal bija eesahdes, kur šuhšjet un tā šaur šitumeem panahkt taišnibu. Uš wifu wihši winam ir tagad pašcham jagahdā par šalaulašchānu un naw wis janogaida, lihds to „meklē,” kā šinotajs nepareiši domā.

Par kahda pareištizibas Deewa-nama eeswehtišchānu mums peenahkt šchahdas, deemšchehl nošawejuschahš šinas.

Šchi gada 11. septembrī bija šapulzejees kahds maš pulžinšch Aļoješchu pee jaunā, škaišā un netahlu no Šozeemas muiščas žehlā šalnina no šeegeleem 1875. g. ušželtā pareištizibas Deewa-nama, gaididami uš Wina Augštāswehtibas, Rigas bihškaba Šilareta atnahšchānu. Šaiks bija koti jauks. Šaulite miršjet miršseja un špoguloja wirš jaunā Deewa-nama špihdoschēem krusieem un torneem. Pret pusdeenas šaiku atbrauza gaidamajs un daudžahrt žeenijamais augštāis garigs tehws. Wispirms winšch apmekleja mineto Deewa-namu, kur, pehž dašcheem luhgšchanas wahrdeem un klahšefošchos mihši apšweizinajis, uššahka runu: „Mihšjeet un palihdsjeet žitš žitam, jo mehš wifš ešam brahči.” Tahlat bihškaba-tehws šawā garalā runā iššaidroja, eekšch šam pašahw křištigu žilweku mihšestiba un kahdai tai pateesibā waijagot buht; peemineja, ka ari jaunā Šozeemas bašniza un turpat bašnizas preešchā 1878. gadā eeswehtitais jaunais školās nams ir ušželti tilai šaur křištigas mihšestibas draugu un aššahwetaju gahdašchānu. Abas ehšas kopā maššajot lihds 33,000 rub. Šozeemeešchu peenahkums ešot, pehž tahdas pašchas preešchšihmes dšihštees, štrahdat un pehž šawas eespehšas palihdsjet šawejeem. Št šewišchi augštāis garigais tehws wehribu greeša, tehwišchi luhgdams, uš tam, ka lai gahdajot tee, kas ween daudžmaš eespehšot, par nešpehšneekem — bahrenu behrneem, ka wini nepalekot neškoloti. Ja weens newarot tahdā atgadijeenā peenahkami palihdsjet, tad lai šabeedrojotees ar žiteem preešch minetā noluhka peepildišchanas. Tahdā wihšē wareschot palihdsibu šneegt teem, šam tahs wifai waijaga. Šaur to šakrahšchotees il katris preešch šewis ne ween daudž wairal laizigas mantas, bet tapat lihds ar to ari garigu mantu eegušchotees. Tahs labdarigās personas, kas lihds šcham laikam til leelus upurus preešch Šozeemeešcheem nešuščas, ešot un ašween jo projam buhšchot nomodā un ruhpešchotees par winu išglihtibu, žil ween tas buhšchot eespehšams. Mihšee wahrbi, kurus augštāis bihškaba tehws minetā deenā iššajija, ilgi jo ilgi paliks klahšbijušcheem Aļoješcheem dahrgā peeminā. — No pašcheem Šozeemeešcheem, beš weetigas mahjās eemihšneekem un kahdeem šchluhtneeku wihreem, nebija ne weena. Dašchi Šozeemeešchi gaušchi nošcheloja un iššajija, ka newis nepateizibas waj weenalšibas,

bet weenigi nefinafchanas dehl ne-efot atnahfufchi, bihflaba tehwan atklati iffagit fawu dfti fajuko pateigibu par augfchâ minetahm lab-darifchanahm. — Rosfchelojams, fa draudfei par augfti zeenijama bihflaba tehwa atnahfufchanu naw bijs finots. W. D.

Odefa kahds ahrfis ir nodomajis eetaifit patwerjmi preefch tahdeem, fas no dferfchanas prahtu faudejufchi. Patwerfme pastahwe-fhot if diwahm nodatahm; weenâ usnemfhot ne-ifahrftejamus, otrâ atkal ifahrftejamus flimneelus.

No Odefas. 10. nowembri, pullften 8. no rihta, fchê eeradahs Kreewijas fuhntis Konftantinopolê, firfis Lobanows-Roftomfki, un aif-brauja tani pajchâ deenâ uf Bihni.

Pee Kreewu Bruhſchu robeſchahm ifgahjuſchâ gadâ kontrebandneeki apzeetinati 3824 reifes. Rad nu tilai fahdôs 6 atgadijumôs kontrebandneelus weenu reifi laimejahs apzeetinat, tad war no-fkarft, zil leelâ mehrâ fchis amats top ſtrahdats.

No Wolkowſkas (Grodnas gub.). Schê fahds kurlpneeks bija ſtahbijis kartupelus fawâ pee mahjinas peedergâ dahrfina. Kartupelus norazis, winsch gribeja taift tur pat dahrfina bedri, kura tos par jeemu paglabat, un peenehma preefch fcha darba ſtrahdneeku. Kurlpneeka meita ſtahweja bedres razejam klat. Rahdas pehdas parazis, ſtrahdneeks atrada mahla trauku un dewahs ar to projam, lai gan kurlpneeka meita negribeja to pakaut. Uf eelas winsch tifa no polizejas ſaldateem ſanemts un uf polizijas namu nowefts. Minetâ mahla traulâ atradahs 65 wezi ſudraba naudas gabali, fas bija leelafi par tagadejeem rublu-gabaleem. Utradums tifa nodots gubernas waldibai.

No Kelzes fino „Goloſam,“ fa tur fahda 18 gadus weza kalpone lehjuſe keroſinu degofchâ petroleuma lampâ, pee kam keroſina lana pahrfprahguſi, meitene ar keroſinu aplijufit un no ſtipras apdeg-fchanas nomirufi.

No Wologdas. Starpibu dehl, fas ifzehluſchahs ſtarp Wologdas ſemſwas eſtahdehm un tureenes gubernatoru, eefſchleetu ministeris ir aifſuhitjis turp ministerijas lojekli, geheimrahtu Giers.

No Polijas. Polijâ ifnahf ſchim brihſcham pa wijam 54 laifkraſti, no teem 50 Warſchawâ; pahreje 4 laifkraſti ifnahf Lublines, Kalfchias, Plogſas un Petrilowas gubernâs. Prowintſchu awifes top tilai maſa ſkaitâ drukatas un tapehz ari winu ſkaitis naw leels. No Warſchawas laifkraſteem ifnahf 10 if deenas, 27 reifi nedekâ, 5 diw-reif nedekâ, 7 ir mehneſchu laifkraſti un 1 ifnahf tſchetrreis gadâ. Warſchawas awifehm ir pa wijam 137,000 laſtaju; uf 20,000 eedſih-wotajeem nahf weens laifkraſtis un uf 70 eedſihwotajeem weena awife. $\frac{2}{5}$ no abonenteem atrodahs Warſchawâ, $\frac{1}{5}$ Polijâ un $\frac{2}{5}$ zitâs walſis gubernâs. Uf ahrfemehm eet tilai maſ eſſemplaru.

Areſtantu dumpis. Ar tahdu wirſkraſtu fino Penſas gub. awife par ſchahdu atgadijeenu: Saranſkâ tapa areſtanti ſtrahdatawâ, fur tee bija pee darba, lâ tas arweenu mehdi notift, pahrmelleti, pee kam walſisjalbats pee weena areſtanta, B. Junewitſch, atrada mafu ar tabatu un 10 kap. naudâ. Rad fchis leetas, lâ aifſeegtas, tapa no-mentas, tad Junewitſchs un wina brahlis teiza, fa buhſhot walſis-unterofizeeram un pajchi ſew fallu nogreest. Par to weens no brah-leem bija jaleef atſchirtâ zeetumâ; bet otrs brahlis, winu aifſtahwedams, fahla ar walſisjaldateem plehſtees. Saldati turejahs preti un ſita uf J. Junewitſchu, ar flintehm, un ſchis bija drihſ afnim pahrfpluhſis. Saldati, to redſedami, atwillahs atpafak, bihdamees, fa tee ziti ſtrah-datawâ atrodofchees areſtanti wineem nelluptu wirſâ, fas jo breeſmigaf bija tadehl, fa teem wijabi amata rihti bija rokâ. Bet ſchee areſtanti palifa meerigi. Abi Junewitſchi turpreti ifgahja if ſtrahda-tawas un pajinoja fcho atgadijeenu ziteem zeetumneekteem, fas fahdâ zitâ areſtantu nodalâ atradahs. Schee tuhliſ falafijahs, ifdaufija, durwis un taifſijahs trepes, noplehft. Walſisjalbati mehginaja wineem zelâ ſtahtees, bet dabuja ar daſcheem lehnes gabaleem pa galwu; weens unterofizeers nokrita beſ atmanas. Pehz tam ſapulzejahs wiſi walſis-saldati un fahla uf dumpineekteem ſchaut. Bet ne weens no wineem netapa trahpits; tilai daſchi logi aifgahja bojâ. — Aprinka teeſneſis, kuram fchis atgadijeens tapa pajinots, tuhliſ atnahza uf zeetumu, liſa beigt ſchauſchunu un muſinatajus apzeetinat. Rad ari aprinka kara-

preeſchneeks un profurora palihgs atnahza, bija atkal pilnigs meers ſtarp areſtanteem. Gewainoteem unterofizeerim un areſtantam J. Junewitſcham tapa bruhzes faſeetas.

Uf Wanâs Armenijâ rakfa awifei „Mſchal“: Ir finams ar fahdu ilgoſchanos weetigee Armeneeſchu eedſihwotaji Wanâ gaidija uf Kreewu konſula eerafchanos un ar zil leelu godu tee fengaidito weefi fanehma. Schê waldija wiſpahrigi tahs domas, fa nu wijahm Kurdu ufbruſſchanahm buhs gals. Tapehz jo wairaf eewehrojami ir dſirdet, zil tahlu Kurdu nekauniba fneedsahs. Teem nepeeteef ar pastahwigahm, noſoditahm Armeneeſchu fahdſchu aplaupifchanahm, bet tee pajino if reifes jaunam Kreewu wize-konſulam, Kamſarafona lungam, lai tas nebrihnotees, tad dſirdot no Kurdu waronu darbeem. 12. ſeptembri tee ufbruſa Raſi-Reales meeſtinâ no 11 ſchandarmeeu pawaditam Kreewu pajtam, kura atradahs wehſtules un waldibas preeſchkraſti preeſch Kamſarafona lunga. Kurdu bija pa wijam 40 wiſru un tee bija ar labeem eerotscheem apbrunoti. Kreewu kurjeeri tee ſawangoja un jautaja: „Kur konjula harems ir palizis? Mehſ dſirdam, fa ari wina harems efot zelâ. Kur tas ſchim brihſcham uſturahs? Kapehz tas naw pee jums? Mehſ nahzahm, Kreewu konſula haremu aifweſt projam, lai waretu Kreeweem, fas lihdj Konſtantinopoles muhreem aif-ſprauſufchees, parahdit, fa tee muhs Kurduſ newar pahrwaret.“ Pee tahdeem apſtahlkeem war domat, zil daudj naw jazeefch weetigeem friſtigeem eedſihwotajeem. Rad Kamſarafona fungs 14. ſeptembri dabuja wehſti par paſta aplaupifchanu, tas greeſahs pee Turku teeſahm ar luhgſchunu, lai tahs wainigos apzeetina. Schê gaida ar ilgoſchanos ſchis pagehſchanas ifpildifchanu. Runâ, fa ſagtâs leetas atrafas pee Wanâs pilſehas preeſchneeka.

Politifſs pahrfkats.

M. J. Rigâ, 19. XI. Paſtahwigi ruhpedamahs par ſawu pawalſneeku labklahſchanos, muſhu Waldiba atſinufit par wajadſigu, atkal jau liſt ifſtrahdat daſchus labklahſchanahs-liſtumus, fas ari Baltijas gubernas aifnemts. Romifſija, fas Wiſaugſtati bija eezelta fa-ſtahdit liſtumus, lâ ſirgu ſahdſibas apſpeefchamas, ſawu darbu nobeigufit un winas preeſchliſkumi efot jau walſis padomê. Pehz ta ſatra ſirgu ſahdſiba, lai ſagto ſirgu wehrte buhtu leela waj maſa, buhtu jaſoda ar ſtrahpehm, fas liſtas par laupifchanu wehrte pahraf par 300 rublu. — Tahlat eefſchleetu miniftra f. uſdewis Baltijas gubernatoreem, lai tee eefuhtha ſkaidras ſinas par pilſehtu polizejas-buhſchannahm, lihdj ar preeſchliſkumeem, lâ tahs buhtu pahrlabojamas. — Eefſchleetu minifterijâ ifſtrahdajot preeſchkraſtus preeſch wijas walſis, lâ pilſehtu grunts-ihpajchums wehrtejamus. — Wiſpahr eeweh-rojama notikumum ij walſis naw fo finots.

Par ahrfemehm wehſtot, muſs ſchoreif jauffahf ar Turziju. Waldiba paſludina, fa wina nopeetni nodomajufi maſſat ſawus pa-radus t. i. paradâ eſofchos paradu anglus, un ſchim nolublam noleh-muſi gandrihſ wiſus ſawus eenahlumus, lâ fa daſchi ſobzaki jau jahf praft, no fa tad uſturehs walſi, haremu ic.? Râ redſams, laba prahta Turku waldibat netruhft, bet tas ne kad nepeepildahs — tur-ziflâs ſaimneeziſas dehl. — Wiſai behdigs gals peenahzis Muſkaram paſchâ, „Turku kreetnalafam ofizeerim.“ Laſtajeem wehl buhs at-minams, fa Muſkars-paſcha beidſamâ karâ bija muhſeju pretineeks Afrijas datâ un teem padarija leelas raifes. Muſhu waroni winu gan beidſot uſwareja, bet duhſchibas-lawrus winsch pee tam ari iſpel-nijahs — ne weens winam tos neleedſa. To eewehrodams, ſultans winu bija ifredſejis par ſahrtibas eegroſitaju Guſinâ, pee Montenegras robeſchahm. Pehz Berlines lihguma ſchis apgabals peefriht Monte-negrai, bet ta eedſihwotaji, Albaneefchi, pretojahs, un tad iſhi preeſch tam Montenegro zifis, winai peenahloſchos ſemes-gabalus ar ſawu ſpehtu bija eenehmufi, tadehl fa Turku waldiba bija pa wahju, tai tos dot, un ſultans, gribedams ſawu waldneeka-godu uſturet, ſuhſija Muſkara ar 20 bataljoneem, Berlines lihgumu fa peenahlahs ifpildit. Bet tas deemſchehl nenotifa, ſo neſen atnahf ſinas, fa Albaneefchi Muſkara-paſcha nonahwejuſchi! — Râ tas wareja notift un waj minetais kara-ſpehſ ſawu wadona nahwi pee Albaneefcheem jau at-reebis, — par to wehl truht ſinu.

Sludinājumi.

Nāvēs: sīna.

Rabeem, draugeem un pašīstameem darām zaur šo sīnamu, ka mušū mīhtots dehīs un brāhīs, Rundales pagasta sīstīweris

Theodors Ludwigs Bulders,

pehž grehtas zeehānas 16. nombr. šh. g. pulksten 1/2 7. no rīhta uš labatu dīstīwi pahrgāhīs.

Dīstī nošlumūšēe wežali

brāhī un mahās.

Rundales pagasta namā,
16. novembri 1879.

Skolotājs

wehī ir Engures krons pagastom no 1. janwara 1880. g. wājāhīgā. Skolotāji, kas šo weutu wehīetos pēkēm, teel zaur šo ušāzīnātī lihds 15. dežembrim 1879. pē Engures krons pagasta walībās Kesterzeemā pēteitēes un wājāgo lihgumu no-šehgt, pē tam wehī teel pēšīhmetē, ka lihgumā pēeklahjīgā lone taps eewehrota. Kesterzeemā, 3. novembri 1879.

Pag. wež.: F. Schilling.

Pag. str.: C. Raufenberg.

Šrentejama

ir weena masa mūišā ar 260 puhra-weetahm aramās-semes un bej tam ar plawahm un ganībāhm par Jūrgeem 1880. uš wairak gabem. Tuwāfās sīnas dabu-jamās Dīshūhtēes teefas namā.

Angļu un Wāhzu

štreemeta-šahgūs,
šudmalu-šahgūs,
dehtu-šahgūs,
šehēhru-šahgūs,
šahgu trinamās ripās,
wīhles,
lakās,
škrūhstīkus,
klupes (gangīhēri),
roļu škrūhstīkus,
kaleja plehšās,
kaleja ahmarūs

pāhdod sem apgālwoschānas un pē lehtahm nolīhguņem tehraudu-pretīhu pāhdotawa no

Hartmana un Līss,

Rīgā, Kalku-eelā Nr. 6.

Pirmā Kreewu

uguns- apdrošīnāshānas
beedriba,

dībīnata 1827. gadā.

Agenti:

- Behsīs — G. Bolkmann,
- Wālkā — Morīš Rolland,
- Wērowā — Nīk. jon Grūnberg,
- Walmeerā — Th. Adamsohn,
- Līmbāshōš — B. D. Gufslawskī,
- Ruhjēnē — Eduard Dabbert.

Jaunjelgawas apg. par sīnu,

ka „Dall. Semlopis“ un „Pecilums“ uš jaunu gadu apšēlejams pē krons Abel mūišās walbes.

Sawahm zeen. kundehm daru sīnamu, ka māns apteekis tagad at-rodahs Smīlšū- un Škūhnu-eelu stūhri, pē bīrščās.

Apteekers **John Pfeil.**

Ohse & Co.,

Suworow-eelā Nr. 6, agrāki Jaegerman un dehta pak-lambari, pāhdod Wāstawas tehjas tā:

- Melno famīlījas tehju par 100 kap.,
- Rījāhtīnskī fam. tehju par 120 kap.,
- Krašnenti tehju par 140 kap.,
- Kroma Krašnenti tehju par 160 kap.,
- „ I. par 180 kap.,
- Pūku tehju par 200 kap.,
- „ I. „ 220
- Pūku tehju, wīšmalto par 300 kap.

Nolīttawa: Kungu- un Peterabāsnīzās-eelas sūhri.

Labakās

gumijas galošās

pāhdod lehti

leelās un mafās partījās Rīgās gumijas pretīhu fabrikās no

J. W. Mündel'a.

J. Bernewiž,

Behsīs.

No jauna dabuju un pēdahwaju, par wīšu lehtahm zenahm, leelā išwehlē: but-štinūs, tuhtūs, audelūs, kleitu drehbes, lakatus, šeeweščū mantelūs wīšūjaunākās modēs, deedstīnūs, galošās uc.

Manā otrā bode pē tirgūs,

Wīšhnes lunga mahjā, pāhdod wīšadas drehbes un lakatus, tā ari deedstīnūs, galošās, wīšadus traukus un behrnu ipehles leetas par wīšu lehtahm zenahm.

Ar zeenību

J. Bernewiž.

Rīgas Latw. beedribā,

šwehtēem, 25. novembri

pulkst. 7 1/2. wakārā

Konzerte.

Preekšneezība.

J. W. Grahmann, Rīgā,

eepretim Jelgawas un Tukumas bahnušim.

Arki, arktu daikti, sehjamās- un plawja-mās-māšīnās. Ar rotahm un gepeli dīenomas kulamas-māšīnās. Garretta lokomobiles un kulamas-māšīnās, kas ihpāšči weenkahrschī, labi tairītas un daudj postrahbdā; uš Parīses pašāules ištahbi tahs ar 2 selta medahm tronetas.

Superfosfati, augst- un wīdus-grāhbigi, ar pēsolīta labuma apgālwoschānu.

P. Serhendorff,

Kalku un Škūhnu eelu stūhri Nr. 13,

seemas-šwehtkeem

weena partija jaunās modes puswīlainu

kleitas-drahnu,

weenkahīgās, sīstīpīnās, ruhtīnās un mūstereetas, leelā išwehlē, uš 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 un 20 kap. ol.

Puswīlaini beejī Angļu rīpši

(Korb), wīšās pēhrwēs, 22 kap. ol.

Tīhrwīlainās kleitu-drahnas,

tā wīln-atlāsa diagonāls, poplīns un tafts, uš 30, 32, 33, 35, 38 un 40 kap. ol.

Tīhrwīlainās beejās kleitu-drahnas,

jaunās tumščās pēhrwēs, uš 40, 45, 50 lihds 70 kap. ol.

Wīšjaunākās škaištās puswīlainās drahnas, leelā išwehlē, uš 25, 30, 33 un 35 kap. ol.

Škaištās pusfīhda-drahnas,

preekšč kostīmeem (ihpāšči laba preze), uš 33, 35, 38, 40 lihds 70 kap. ol.

Melnas fīhda-drahnas preekšč kleitahm un kaščoku pahrwelkameem,

(par šīprumu wāstāshānā teel galwots), uš 130, 140, 150, 160 lihds 270 kap. ol.

Tīhrwīlainās beejās Frantschū melnas drahnas preekšč kaščoku pahrwelkameem,

1 3/4, 2, 2 1/4 un 2 1/2 ol. platas, no 110 kap. ol. eejāhtot.

Ahrjemes un sawas pašā fabrikās

Dahmu-mehtelūs, paletos, šaketes un mantelētes

šhīni seemas-šwehtku sēsone, par ihpāšči mehreneem zeneem.

Fīlza dahmu-šwahrkūs, kretonga rīhta-kleitas, kretonga un moara-preekščantūs,

fīhda un pusfīhda dahmu-šhales un kalla-lakatus, uš 10, 12, 15, 18, 20, 25 lihds 250 kap. gabl.

Wīlāinūs un puswīlāinūs galwās-lakatus, uš 35, 40, 45, 50 lihds 175 kap. gabl.

Wīdītūs lakatus, leelā išwehlē, uš 50, 60, 75, 90 lihds 375 kap. gabl.

Šhākonet un šūlara galwās-lakatus, uš 10, 15, 20, 22 un 25 kap. gabl.

Tīhrandēla šhūpšdrahnas, uš 130, 135, 140 lihds 325 kap. par 1/2 duži.

Šhīrtīnu šhūpšdrahnas, uš 40, 45, 50 un 60 kap. par 1/2 duži.

Wīlāinas kungu-šhales, uš 30, 35, 40 lihds 150 kap. gabl.

Logu-gardīnes, fīlza tepīkus, galdantūs un kafe-šālwjetēs, wīlāinūs krelūs un kamšolūs, wīlāinas šetes, wīrskrelūs, helšīnūs, bešīnūs, māuš tēes, lihds seemas šwehtkeem par semīnateem zeneem.

Peterburgās gumi-galoščās, pusaugstās šueegu-galoščās, kaščok-sahbatūs preekšč kungeem, dahmahm un behrneem.

Ar raksteem pašēletas prezes teel pēhž wehļēshānās ištēletas.

Mūsturu promēs no prežehm teel bej māfās dotās un ar pašī pēstēletas.

P. van Dyt, Rīgā, Smīlšū-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kul.-māšč.

Packarda superfosfati, augst- u. wīdejgr. ar pēsolīta labuma apgālwoschānu, — tā tā ari tali-mehsī un wīšadas zītās laulšāimn. māšč. u. rīhči.

Uš preekščstāhwoščēem seemas-šwehtkeem pēsolū, no šhī laika šāhtot, zeen. Takū un aplartnes publikai wīšu jawu preekšč-krāhjumū par eewehrojāmī pamāšīnā-tahm zenahm, ihpāšči lehti:

kātunūs, wīlnās audumūs;

gatawus paltos preekšč kungeem un dahmahm; māšūs wīlnās un kotwīlnās lakatus;

wīlnās šhālles;

leelākās wīlnās apšēlamās drahnas uc. uc.

J. Thal, Lalsōs.

Leelā-eelā, pretīm bahnīzās trepēhm.